

plantenfiches: ZONNEBORDER OP DROGE STANDPLAATS

Looksoorten, dragon, roomse kamille, dragon, wilde marjolein, veld- en kranssalie

Een zonnborder bestaat uit bloeiende vaste planten uit grasland. Het zijn twee- of meerjarige planten die in je eetbare border blijven.

 In volle zon of halfschaduw

Van nature groeien deze planten in grasland, waar altijd volle zon is. Ze staan het liefst in volle zon, maar kunnen ook groeien in halfschaduw. In de tabel staan borderplanten die het liefst een droge tot matig vochtige bodem hebben.

 Planteigenschappen

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Hoogte (cm)	Bloeiperiode (maand)	Kleur bloei	Eetbaar	Oogst
Allium oleraceum	Moeslook	25-80	6-8	Rood	Blad, bloem, broedbolletjes	In groeiseizoen
Allium rotundum	Ronde look	30-80	5-8	Paars	Blad, bloem, broedbolletjes	In groeiseizoen
Allium vineale	Kraailook	30-70	5-8	Paars	Blad, bloem, broedbolletjes	In groeiseizoen
Artemisia dracunculus	Dragon	60-90	8-9	Grijs	Blad	In groeiseizoen
Chamaemelum nobilis	Roomse kamille	15-30	7-10	Wit	Bloem	Van juli tot oktober
Origanum vulgare (*)	Wilde marjolein	20-80	7-9	Roze	Blad	In groeiseizoen
Salvia pratensis	Veldsalie	30-60	5-7	Paars	Blad	In groeiseizoen
Salvia verticillata	Kranssalie	25-80	6-8	Paars	Blad	In groeiseizoen

(*) Verwar de meerjarige *wilde* marjolein niet met de eenjarige echte marjolein (zie 'eenjarige border').

 Hoe en wanneer ga je planten?

- Plant bij voorkeur in april. Eventueel kan het ook in september. De lookbollen (alliums) plant je later, in oktober-november.
- Vertrek je van gazon? Neem de graszode dan weg door ze af te plaggen met een spade.
- Zet je plantjes uit op de locatie (nog in hun pot). Zo kun je ze mooi schikken.
- Zet de hoge planten in het midden van de border. Niet tegen een muur: ze zouden dan schuin weg groeien van de muur.
- Maak een put die 2x zo breed is als de kluit, en 1,5x zo diep. De lookbollen (alliums) plant je 3x zo diep als de hoogte van de bol.
- Zet de plant of bol in de grond en vul aan met grond. Duw aan met de hand voor een goed contact tussen wortel en grond. Duw nooit aan met je voeten. Dat is te agressief voor een borderplantje.
- Na het planten bedek je de naakte bodem tussen de planten met mulch. Gebruik 1 cm grasmaaisel. Als je stropellets gebruikt, strooi ze dan zuinig uit. Je moet de bodem nog zien. Zodra de pellets nat worden, zwellen ze op en vormen ze een gesloten laag.
- Geef onmiddellijk genoeg water.

 Wat heb je nodig om je zonnborder aan te leggen?

- **PLANTGOED:** koop ongeveer 5 plantjes of lookbollen per m².
- Je hebt mulch nodig om de bodem te bedekken. Gebruik mulchmateriaal dat afkomstig is uit een gelijkaardig milieu, dus grasmaaisel of stropellets. Houthaksel is ongeschikt voor een border. Dat gebruik je voor bomen of struiken.

Veldsalie © Velt vzw

plantenfiches: ZONNEBORDER OP DROGE STANDPLAATS

Wilde marjolein © Velt vzw

Zoneborders in de stad

– Biodiversiteit

Een zonneborder lokt allerlei beestjes. In het groeiseizoen komen insecten af op stuifmeel en nectar van de bloemen. In de winter levert de border schuilplaatsen en lekkere zaden.

– Beleving

De bloemen en de geur van de planten maken de ruimte visueel aantrekkelijk en zorgen voor extra beleving in de stad.

Wieden en ander onderhoud

- Het duurt drie jaar voor je border helemaal dichtgroeit. Dat betekent dat je de eerste twee jaar flink moet wieden. Wied het gras van tussen de planten met de hand of met een sikkel.
- Nadat je border dichtgegroeid is, wordt wieden een stuk minder intensief. Gras dat er nog groeit, haal je ongeveer 3x per jaar weg.
- Als de mulchlaag verdwijnt, kun je die weer aanvullen met grasmaaisel of stropelletts.
- Laat de border staan in de winter. Hij levert voedsel en schuilplaatsen aan insecten. In maart pluk je de verdroogde stengels weg. Dat gaat gemakkelijk met de hand. Knip de stengels in snippers en laat ze liggen in de border. Ze zorgen voor extra mulch.

Hoe en wanneer kun je oogsten?

- Oogsten kan vanaf het derde jaar, als de border gesloten is.
- Oogst het blad in het groeiseizoen. Oogst de bloemen van de roomse kamille van juli tot oktober. Knip het blad of de bloem af met een scherp mes in plaats van ze te scheuren. Zo beschadig je de plant minder.
- Laat een paar stengels staan. De bloemen trekken bijen aan.

Hoe gebruik of verwerk je je oogst?

- Gebruik het verse blad in thee, in slaatjes, in vinaigrette, in sausjes.
- De drie looksoorten kun je gebruiken als bieslook (het blad) of als look (de broedbolletjes).
- Salie is erg sterk van smaak. Gebruik dat met mate.

Roomse kamille © Velt vzw